

**WETENSCHAPPELIJK COMITE
VAN HET FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID
VAN DE VOEDSELKETEN**

ADVIES 07-2010

Betreft : Ontwerp van KB tot wijziging van het KB van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (dossier Sci Com 2009/35)

Advies gevalideerd door het Wetenschappelijk Comité op 12 februari 2010

Samenvatting

Dit advies betreft de evaluatie van het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee.

De wijzigingen worden doorgevoerd om de Belgische wetgeving in overeenstemming te brengen met de Europese wetgeving, de preventieve maatregelen van de bestrijdingsprogramma's die deel uitmaken van de gezondheidskwalificatie te wijzigen en een aantal wijzigingen voor bedrijven met geringe capaciteit door te voeren.

Met betrekking tot bedrijven met geringe capaciteit werd de definitie van reproductieronde toegevoegd aan het ontwerp van KB om tegemoet te komen aan de realiteit dat in dit soort bedrijven pluimvee van verschillende leeftijd en van verschillende immuniteitsstatus in eenzelfde gebouw kan aanwezig zijn. Dergelijke organisatie heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering, vooral voor wat betreft de toegang tot deze ruimtes.

Het ontwerp KB voorziet de mogelijkheid om de ontsmetting te vervangen door een handeling met evenwaardige doeltreffendheid. Het Wetenschappelijk Comité benadrukt dat het vervangen van de ontsmetting door een handeling met evenwaardige doeltreffendheid met grote omzichtigheid behandeld moet worden met het oog op de efficiënte bestrijding van pathogenen (zowel zoönotische agentia als dierenpathogenen).

Het Wetenschappelijk Comité brengt een gunstig advies uit over dit ontwerp van koninklijk besluit mits rekening wordt gehouden met de aanbevelingen die zijn opgenomen in het advies.

Summary

Advice 07-2010 of the Scientific Committee of the FASFC on a project of Royal decree modifying the Royal decree of august 10th, 1998 concerning certain prescriptions for the health qualification of poultry

This advice concerns the evaluation of the project of Royal decree modifying the Royal decree of august 10th, 1998 concerning certain prescriptions for the health qualification of poultry.

The modifications are conducted to bring the Belgian legislation in accordance with the European legislation, to modify the preventive measures of the control programs that are part of the health qualification and to implement changes for farms with a small capacity.

Concerning the farms with a small capacity, the definition of a reproduction round was included in the project of Royal decree in order to take into account that in reality poultry of different ages and different immunity status is present in the same building in this kind of farms.

The project of Royal decree provides the possibility to replace the disinfection by a treatment that has equivalent effectiveness. The Scientific Committee emphasizes that the replacement of the disinfection by a treatment with equivalent effectiveness has to be treated with great caution concerning the efficient control of pathogens (zoonotic agents as well as animal pathogens).

The Scientific Committee gives a favorable advice on the project of Royal decree provided that the recommendations that are included in the advice are taken into account.

Sleutelwoorden

Gezondheidskwalificatie, pluimvee, KB

1. Referentietermen

1.1. Vraagstelling

Het Wetenschappelijk Comité wordt gevraagd een advies uit te brengen over het ontwerp KB tot wijziging van het KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee. Het ontwerp MB tot wijziging van het MB van 18 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee, wordt ter informatieve titel voorgelegd.

1.2. Wetgevende context

Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van *Salmonella* en andere specifieke door voedsel overgedragen zoönoseverwekkers;

Verordening (EG) nr. 1003/2005 van de Commissie van 30 juni 2005 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van bepaalde serotypen *Salmonella* bij vermeerderingskoppels van *Gallus gallus* en tot wijziging van Verordening (EG) Nr. 2160/2003, gewijzigd bij Verordening (EG) Nr. 1168/2006;

Verordening (EG) nr. 1168/2006 van de Commissie van 31 juli 2006 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van bepaalde serotypen *salmonella* bij legkippen van *Gallus gallus* en tot wijziging van de Verordening (EG) nr. 1003/2005;

Verordening (EG) nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1091/2005;

Verordening (EG) nr. 584/2008 van de Commissie van 20 juni 2008 ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium bij kalkoenen;

KB van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee;

Verordening (EG) nr. 199/2009 van de Commissie van 13 maart 2009 tot vaststelling van een overgangsmaatregel in afwijking van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de rechtstreekse levering van kleine hoeveelheden van koppels slachtkuikens en kalkoenen afgeleid vers vlees.

Overwegende de besprekingen tijdens de werkgroepvergaderingen van 5 januari 2010 en de plenaire zitting van 12 februari 2010.

geeft het Wetenschappelijk Comité het volgende advies :

2. Inleiding

Het Koninklijk besluit (KB) houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee is van toepassing op kippen, parelhoenders, kalkoenen, eenden en ganzen. Het ontwerp KB, dat voor advies wordt voorgelegd aan het Wetenschappelijk Comité, moet gezien worden in het kader van de verschillende nationale salmonellabestrijdingsprogramma's bij pluimvee. De preventieve maatregelen van deze bestrijdingsprogramma's op gebied van infrastructuur van de bedrijven en van de bedrijfsvoering maken deel uit van de gezondheidskwalificatie. Er wordt een beperkt aantal wijzigingen aangebracht in dit kader.

De oorspronkelijke besluiten bevatten eveneens de verplichting en de modaliteiten voor het uitvoeren van een uitgangscntrole op *Salmonella*. Deze modaliteiten worden in de wijzigingsbesluiten aangepast zodat er geen verschillen meer zijn met de Europese verordeningen 2160/2003, 1003/2005, 1168/2006, 646/2007 en 584/2008 en het KB van 27 april 2007 die de bewaking van *Salmonella* bij pluimvee regelen.

Een derde wijziging is het invoegen van een rudimentair salmonellabestrijdingsprogramma op bedrijven die vallen onder Verordening (EG) nr. 199/2009 met betrekking tot de rechtstreekse levering van kleine hoeveelheden van koppels slachtkuikens en kalkoenen afgeleid vers vlees.

Het ontwerp van MB bevat de specificatie van de onderzoeken die moeten worden uitgevoerd in het kader van de gezondheidskwalificatie.

3. Advies

Algemene en bijzondere aanbevelingen bij het ontwerp KB

De wijzigingen die worden voorgesteld in het ontwerp KB resulteren in een technisch en complex KB dat moeilijk leesbaar is. Het opsplitsen van het KB in 2 delen, namelijk een deel voor legkippen, braadkippen en vleeskalkoenen enerzijds en overig pluimvee anderzijds zou de leesbaarheid ten goede komen.

In artikel 1 wordt in de definitie voor slachtpluimvee vermeld dat pluimvee uiterlijk 72 uur na aankomst in het slachthuis dient geslacht te worden. Het Wetenschappelijk Comité vraagt of dit in overeenstemming is met de richtlijnen rond dierenwelzijn.

In het ontwerp KB wordt productieronde gedefinieerd als een groep van tomen van eenzelfde beslag met geringe capaciteit en met dezelfde gezondheids- en immuniteitsstatus die de volgende kenmerken gemeenschappelijk hebben, namelijk: de soort, de categorie, het type, het stadium en de gezondheidskwalificatie. Het Wetenschappelijk Comité is echter de mening toegedaan dat men niet weet of deze dieren inderdaad dezelfde immuniteitsstatus hebben en stelt voor om 'en met dezelfde gezondheids- en immuniteitsstatus' uit de definitie te schrappen. Immers, op dergelijke bedrijven bevinden zich dieren van verschillende leeftijden met verschillende vatbaarheden voor infectieuze agentia.

Het ontwerp KB laat de mogelijkheid om ruitomen te gebruiken. Tijdens de periode van rui op het einde van een eerste productieperiode is het pluimvee zeer gevoelig voor infecties, en in het bijzonder voor Salmonellabesmettingen. Zo zijn kippen tijdens deze periode 100 tot 1000 keer gevoeliger voor een infectie door *Salmonella* Enteritidis. De dieren zijn in die periode immers immunologisch verzwakt en vrij gevoelig voor Salmonellabesmettingen en kunnen daardoor de bacterie opnieuw uitscheiden (Holt, 2003). Het Wetenschappelijk Comité meent dat het vanuit wetenschappelijk oogpunt en met betrekking tot de voedselveiligheid af te raden is om gebruik te maken van ruitomen.

Met betrekking tot de algemene voorschriften voor inrichting (Hoofdstuk II) wordt voorzien dat per toom of per productieronden hokeigen schoeisel aanwezig is. Grote bedrijven moeten over een voorruimte per toom (hok) beschikken waar zowel hokeigen schoeisel als een desinfecterend bad beschikbaar zijn. Het Wetenschappelijk Comité benadrukt dat het voetbad dagelijks moet worden vervangen en daarbij goed moet worden gereinigd. Het is tevens belangrijk dat een voldoende lang contact tussen het schoeisel en het desinfecterend middel wordt voorzien. Voor gebruikspluimveebedrijven met geringe capaciteit mag het hokeigen schoeisel vervangen worden door een goed werkend desinfecterend voetbad (artikel 4. §4). Gezien de structuur van dergelijke bedrijven (b.v. een enkele voorruimte voor een hok met verschillende reproductieronden), kan het Wetenschappelijk Comité daarmee akkoord gaan, maar wijst het op de versheid van het desinfectiemiddel en het goede contact met de laarzen.

In artikel 6 §2 wordt het tijdsverschil tussen het eerst en laatst aangekomen dier binnen eenzelfde toom vastgelegd. Voor kippenbedrijven waarbij dieren van verschillende oorsprong worden opgezet, wordt aangeraden om te stellen dat voor de opzet de dieren hetzelfde stadium moeten hebben i.p.v. dezelfde leeftijd.

In artikel 6 §4 wordt voorzien dat de ontsmetting kan vervangen worden door een handeling met evenwaardige doeltreffendheid. Het Wetenschappelijk Comité benadrukt dat het vervangen van de ontsmetting door een handeling met evenwaardige doeltreffendheid met grote omzichtigheid behandeld moet worden. Een ontsmetting zorgt immers voor het afdoden. Wanneer er echter geen ontsmetting meer wordt uitgevoerd kan het zijn dat de kiemen geremd worden i.p.v. afgedood. Dit impliceert tevens dat andere controles dan het klassieke hygiënogram nodig zijn. Ook dient men te verduidelijken wat verstaan wordt onder evenwaardige doeltreffendheid. Het Wetenschappelijk Comité raadt aan om de zin 'De ontsmetting kan vervangen worden door een handeling met evenwaardige doeltreffendheid.' te schrappen uit het ontwerp KB. Wanneer de mogelijkheid voor een andere handeling behouden blijft in het ontwerp KB dient men op te nemen dat een evenwaardige handeling maar kan worden toegelaten wanneer een goed onderbouwd wetenschappelijk dossier wordt ingediend bij het FAVV waarin de evenwaardigheid wetenschappelijk bewezen wordt en waarbij rekening gehouden wordt met zoonoseverwekkers en dierenziekten.

Met betrekking tot de bijkomende voorschriften voor werking (Hoofdstuk IV) worden maatregelen opgelegd indien *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium voorkomt (Artikel 8 §5). Het Wetenschappelijk Comité is de mening toegedaan dat deze maatregelen ook dienen opgelegd te worden wanneer andere *Salmonella* serotypes voorkomen. '*Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium' dient bijgevolg vervangen te worden door '*Salmonella* spp.'.

Bijzondere aanbevelingen bij het ontwerp MB

In artikel 1 van het Nederlandstalig MB dient 'kiemen van het geslacht *Salmonella*' vervangen te worden door 'kiemen van het genus *Salmonella*'.

In artikel 4 §1 zijn maatregelen openomen om de besmetting door bepaalde zoonoseverwekkers te controleren. Voor de pluimveebedrijven met braadkippen met een geringe capaciteit of bedrijven met vleeskalkoenen wordt voorzien dat het resultaat 6 weken geldig blijft. In de Europese verordening 646/2007 wordt echter voorzien dat de resultaten 3 weken geldig blijven. Bijgevolg is in het ontwerp MB opgenomen dat vanaf de 22e dag na de monsterneming de braadkippen enkel nog in aanmerking komen voor nationale handel. Er is echter geen wetenschappelijk argument om de periode van 3 weken te verlengen tot 6 weken. Het Wetenschappelijk Comité raadt dan ook aan om de zinnen 'Voor de pluimveebedrijven met braadkippen met een geringe capaciteit of bedrijven met vleeskalkoenen blijft het resultaat 6 weken geldig. Vanaf de 22e dag na de monsterneming komen de braadkippen enkel in aanmerking voor nationale handel.' te verwijderen.

Artikel 4 §2 geeft aan wanneer een monsternamen en laboratoriumonderzoek dient te worden uitgevoerd. In punt 2° dient te worden opgenomen dat voor de monsternamen bij poeljen, swabs van de kratten kunnen genomen worden, aangezien voor poeljen geen inlegvellen gebruikt worden. Het Wetenschappelijk Comité wenst te benadrukken dat met betrekking tot de monsternamen voor eendagskuikens de voorkeur gegeven wordt aan de analyse van de inlegvellen i.p.v. monsters die genomen worden door de broederij omdat het resultaat van de

inlevellen ook het transport omvat. In punt 3° wordt vermeld dat er een monstername en laboratoriumonderzoek dient te worden uitgevoerd maximaal 21 dagen voor de eerste dieren geslacht worden nadat *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium gevonden werd in de vorige productieronde of toom. Het Wetenschappelijk Comité is de mening toegedaan dat er ook monstername en laboratoriumonderzoek dient te gebeuren wanneer andere *Salmonella* serotypes voorkomen. '*Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium' dient vervangen te worden door '*Salmonella* spp.'.

4. Conclusie

Het Wetenschappelijk Comité brengt een gunstig advies uit over het voorgelegde ontwerp koninklijk besluit mits rekening wordt gehouden met de hierboven vermelde aanbevelingen.

Voor het Wetenschappelijk Comité,
Voorzitter

Prof. Dr. Ir. André Huyghebaert

Brussel, 19 februari 2010

Referenties

Holt, P.S. 2003. Molting and *Salmonella* Enterica serovar Enteritidis infection: The problem and some solutions. Poultry Science 82, 1008-1010.

Leden van het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden :

D. Berkvens, C. Bragard, E. Daeseleire, L. De Zutter, P. Delahaut, K. Dewettinck, J. Dewulf, K. Dierick, L. Herman, A. Huyghebaert, H. Imberechts, P. Lheureux, G. Maghuin-Rogister, L. Pussemier, C. Saegerman, B. Schiffers, E. Thiry, M. Uyttendaele, T. van den Berg, C. Van Peteghem, G. Vansant.

Onverenigbaarheid

/

Dankbetuiging

Het Wetenschappelijk Comité dankt het wetenschappelijk secretariaat en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerpadvies. De werkgroep was samengesteld uit :

Leden Wetenschappelijk Comité

H. Imberechts (verslaggever), L. De Zutter, L. Herman, K. Dierick, J. Dewulf.

Wettelijk kader van het advies

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8 ;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 27 maart 2006.

Disclaimer

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.